

Φυσικό είναι το βιβλίο «Οι παπούδες μας τον καιρό της Γερμανικής κατοχής» να το ξεκινήσουμε με αφηγήσεις απο εκείνον τον παπού που χρόνια τώρα βλέπουμε κάθε 28^η Οκτωβρίου να καταθέτει στο Ηρώον το στεφάνι εκ μέρους των παλιών αγωνιστών, όταν βγαίνουμε απο την Εκκλησία για να καταθέσουμε κι εμείς οι μαθητές στεφάνι, όπως επίσης κι οι δημοτικές και λιμενικές και στρατιωτικές αρχές. Αρχίζουμε λοιπόν με το «Ημερολόγιο του Βαγγέλη Γιαννόπουλου» που τα παιδιά , αλλά και πολλοί νέοι, στο Λουτράκι τον φωνάζουν «παπού» και που, όπως θα δούμε, τον καιρό της αντίστασης, που πολλοί αγωνιστές χρησιμοποιούσανε σαν ψευδώνυμα ονόματα ηρώων του '21, τον έλεγαν «καπετάν Κανάρη».

**ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΒΑΓΓΕΛΗ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ**

Το 1927 εγνώρισα τον εαυτό μου και πήγαινα σε διάφορες δουλειές.
Το 1934 πήγα στρατιώτης. Απολύθηκα το '36 διότι μεσολάβησε η επανάσταση.
Ο στρατηγός Καμένος ήτανε δημοκρατικός. Ο Κονδύλης ήθελε να φέρει τον βασιλιά.
Δεν συμφωνούσαν και έτσι έγινε η επανάσταση. Κράτησε σαράντα μέρες, απολύθηκα
και ήρθα στο σπίτι μου.
Βγήκα στη δουλειά.

Με τη βοήθεια του πατέρα μου και με τις οικονομίες μου πήρα ένα καϊκι και βγήκα στη δουλειά.

Το '37 αρραβώνιασα και το '38 στεφανώθηκα.

Και το '40 πήγα στην Αλβανία στον πόλεμο και γύρισα το '41. Στις 17 το Μάιο.

Απο δώ και πέρα αρχινάει η δράση μου. Μέχρι τον Οκτώβριο κουβαλούσα πατριώτες. Τους πήγαινα στα Ψαρά και εκεί τους παραλάβαινε ο ταγματάρχης ο οποίος λεγότανε Γεώργιος Καλαμπόκας.

Στις 13 Οκτωβρίου με συνέλαβαν και εμένα και τον ναύτη μου, ονομαζόμενος Κώστας Μορφούλης από τη Σκόπελο ή Ακριτός.

Μας βασάνισαν πολύ. Αυτός που μας πρόδωσε λεγότανε ... * Κατόρθωσε ο δήμαρχος και ο γιατρός ο Μαργαρίτης, κατόρθωσαν να μας σώσουν και τον Νοέμβριο χτύπησα τον προδότη... και με πήρε ο Συνταγματάρχης απάνω στο Πήλιο. Εκεί βρήκα και τον συνταγματάρχη Πηλιορείτη.

*Στο αντίγραφο αυτό δεν θα αναφέρουμε ονόματα που ίσως πονέσουν μερικούς ανθρώπους, και προβληματίσουν και ανθρώπους μάλλον άσχετους με το παρελθόν τους, π.χ. τα εγγόνια τους. Αν κάποιος θεωρεί ότι αυτό καθιστά ύποπτη την ακρίβεια του περιεχομένου, του λέμε ότι τα ονόματα είναι διαθέσιμα γι' αυτόν για να κάνει όποιον έλεγχο, για τους ίδιους, εμπιστεύεται .

Αποφασίστηκε να κατεβώ στο Βόλο και να ανταμώσω τον Λιμενάρχη Κουτούπη Σταύρο. Τον συνάντησα και την επαύριο ανεβήκαμε απάνω στην Αρκούδα στο Πήλιο. Εν τω μεταξύ πήρε όλη την αλληλογραφία. Οργανωθήκαμε με χαρτιά οτι πάμε στη Χίο για πορτοκάλια και μανταρίνια. Τακτοποίησε τα χαρτιά, τα ναυτολόγιά μου. Ο Συνταγματάρχης Ερρίκος, άγγλος, και ο Λιμενάρχης Κουτούπης και ο ταγματάρχης Νικήτας και ένας επιλοχίας ονόματι Κώστας Κύπριος μου δώσανε το καϊκι του Μπεφάνη Καϊρη και έφυγα για τη Μέση Ανατολή. Ήτανε στις 2 Φλεβάρη. Ξημερώσαμε στη Σκύρο στις τρεις Μπούκες. Πλήρωμα είχα δέκα. Απο δώ είχα το Μήτσο Παπαδημητρίου. Απο την Σκόπελο τον Θανάση, δεν θυμάμαι, νομίζω Κούμας, ο οποίος στο 8^ο ταξίδι σκοτώθηκε, 7 Πηλιορείτες. Φύγαμε το βράδυ απο τη Σκύρο.

Ο καιρός χιονιάς, έγινε μεγάλη φορτούνα, δεν είχαμε τα μέσα, ξημερωθήκαμε στο κάβο Καράμπαμπα της Τουρκίας, πήγαμε σε μια καλή έξοδο, είχε μια αποθήκη μεγάλη. Μόλις βάλαμε το καζάνι να βράσουμε κάστανα, ήμεθα κάτω στο αμπάρι διότι έκανε κρύο, έξω είχε χιόνια, ακούσαμε φωνές, είπα στον Κύπριο, ήξερε τα Τούρκικα, «βγές να δείς τι θέλουνε αυτοί». Ήτανε το τελωνείο, ζήτησε τα χαρτιά, τάδωσα. Πήρε εμένα και το μηχανικό μου. Το σύνθημα ήταν αυτό «πάμε για πορτοκάλια στη Χίο, εδώ μας έφερε ο καιρός». Το είπα όταν μας πήγανε απάνω στην αστυνομία. Ήτανε ένας ταγματάρχης διοικητής. Μόλις μπήκαμε μέσα στο γραφείο μας άρχισε με ένα καμουτσί να του πώ την αλήθεια. Όταν έφυγα μούπε ο Συνταγματάρχης αν με πιέσουν να πώ να ρωτήσουν το ελληνικό προξενείο και το αγγλικό. Ετότες διέταξε να μας πάνε να φάμε. Πήγαμε σε μια πλατεία . Σαϊπη λεγότανε η πόλη. Μέχρι να φάμε ήρθε μια κούρσα φορτωμένη τρόφιμα, μαζί και τα χαρτιά μας. Ήτανε ένας έλληνας και ένας εγγλέζος και την επαύριο πήγαμε στο Γρυ λιμάνι. Εκεί ήτανε η βάση όπου θα φορτώναμε και μόλις πήγαμε φορτώσαμε. Το φορτίο μας ήτανε 100 μπάλες ρούχα και δύο κιβώτια λίρες. Αυτά τα κιβώτια γράφανε απ' έξω κίνδυνος θάνατος. Μέσα είχε λίρες χάρτινες, μιλάμε για εκατομμύρια και σε δύο ημέρες φύγαμε. Ο διοικητής της βάσης τον λέγανε Αμούρ. Ο συνταγματάρχης Ερρίκος μου έδωσε για συνοδό του φορτίου έναν με το ψευδώνυμο Καραφωτιάς. Φύγαμε για την Ελλάδα. Στο δρόμο φάγαμε μεγάλη φορτούνα, υποφέραμε πολύ, πήγαμε στις τρεις Μπούκες και το βράδυ φύγαμε. Το καϊκι δεν είχε δρόμο, πήγαινε μόνο με 5-6 μίλια. Αναγκάστηκα να περάσω απο τον Άγιο Γεώργιο Σκοπέλου. Ήτανε περίπου 2 μίλια να ζυγώσουμε τον Άγιο Γεώργιο, πέσανε δύο φωτοβολίδες κόκκινες , εμείς δύο πράσινες. Ήτανε καταδιώξεις γερμανικές. Αμέσως τους ζύπνησα, αμέσως πέσαμε έξω στη στεριά και το καϊκι το πήγα στον Αμάραντο μέσα σε μια αγκάλη, ξεφορτώσαμε το φορτίο, το βγάλαμε έξω. Το καϊκι το πήρα και το πήγα μες' στον Αγνώντα και το φουντάραμε και φύγαμε. Ήρθανε η καταδιώξεις, τόχαμε κάνει ερείπιο, το είδανε και φύγαμε για το Βόλο. Το βράδυ φορτώσαμε και μόλις θάμπωσε έφυγα για το Πήλιο. Τον συνοδό τον είχα στείλει στην πλώρη, μόλις είχαμε περίπου φτάσει στον Άγιο Ιωάννη ήρθε πίσω όπου ήμουν εγώ, κυβερνούσα, μου είπε «μπορώ να σου πώ;» «Τι θέλεις;» «Αυτά τα κιβώτια έχουν μέσα λίρες» Αμέσως εγώ του λέγω «Πού το ξέρεις εσύ;» Μου είπε «Το ξέρω πολύ καλά. Εάν θέλεις να ζήσεις καλά άκου τι θα σου πώ. Να τους καθαρίσουμε και να ρίξουμε τη βάρκα στη θάλασσα. Να πάρουμε τα κιβώτια, να ρίξουμε λίγη βενζίνη απάνω στην κουβέρτα γύρω απο τις μπάλες του δυναμίτη, θα εκραγούν και θα βουλιάξει το καϊκι» Του είπα «Πήγαινε μπροστά» Ακόμα ήμεθα ανοιχτά, έφυγε και πήγε μπροστά. Αμέσως είπα στον Κολοκοτρώνη «Βγες απάνω, ζύπνα τον Μετζέλο νάρθει απάνω» Αμέσως τους είπα «Πηγαίντε μπροστά και δέστε τον Καραφωτιά στο άλμπουρο» Αμέσως μου είπε «Φοβάμαι». Τότες πήγα μόνος, τράβηξα το πιστόλι μου και του είπα «μην κουνηθείς», φώναξα τον Κολοκοτρώνη, ήρθε μπροστά, του είπα «δέστον στο

άλμπουρο, πόδια, χέρια και μέση» εγώ κρατούσα το πιστόλι απάνω του, έστειλα πίσω τον Κολοκοτρώνη. Αμέσως τον ρώτησα η ένατη σφαίρα για ποιόν ήταν, μου είπε «για σένα. Εάν προλάβαινες εσύ να με σκοτώσεις, καλώς» Τον παρέδωσα στον συνταγματάρχη δεμένον, όταν του είπα τι έγινε τον εξαφάνισαν. Απο τότες δεν μούδιναν συνοδό. Τώρα θα σας γράψω πώς πήγα και πήρα το καϊκι του Σκαμάγκα στο Βόλο.

Το '42 στις 25 Δεκεμβρίου, με κάλεσε το Σύνταγμα και μου πρότεινε να κατέβω στο Βόλο να ανταμώσω τον Σκαμάγκα Νικόλαο ο οποίος ήταν ιδιοκτήτης του σκάφους. Είχα μαζί μου 5 άτομα. Απο νωρίς, πήρα ένα άδειο βαρέλι πετρελαίου, το πήγα στο εργοστάσιο, άνοιξα μια τρύπα για να περάσει μέσα η εξάτμιση και γύρω άνοιξα πολλές μικρές τρύπες για να μην ακούγεται η μηχανή. Ήτανε καινούργιο, μόλις είχε πέσει στη θάλασσα, θα τόπαιρναν οι Γερμανοί, γι' αυτό μας ειδοποίησαν και πήγαμε να το πάρουμε, και το πήραμε και φύγαμε για κάτω. Μαζί είχαμε και τα πιστόλια μας και 6 χειροβομβίδες. Ξημερωθήκαμε στα Γιούρα. Μόλις πήγαμε, στο λιμάνι όπου πηγαίναμε εμείς, ήτανε παράμερο, ήτανε εξι η ώρα. Εκεί ήτανε ένας ψαράς. Μας είπε οτι αποκάτω στο λιμάνι είναι ένα καϊκι και έχει μέσα δύο γερμανούς, με τον καπετάνιο τρεις. Πήραμε το ψαράδικο και οι άλλοι απ' έξω, πήγαμε μεσα στο λιμάνι και μας φώναξε ο καπετάνιος αν έχουμε ψάρια, του είπα «έχουμε», «ελάτε να μας δώσετε», πήγαμε. Δίπλα οι γερμανοί έπιναν καφέ, δεν δώσανε σημασία καθόλου. Πήγαμε απάνω και οι δύο αμέσως προτεινάμε τα πιστόλια μας, σήκωσαν τα χέρια ψηλά, τους δέσαμε στο άλμπουρο, μετά ειδοποιήσαμε και ήρθε το δικό μου, πήραμε μέσα τους γερμανούς, δέσαμε πίσω το καϊκι και φύγαμε για κάτω. Ξημερωθήκαμε στα Ψαρά, εκεί ήτανε ο ταγματάρχης ο Καλαμπόκας οπού συνεργαζόμουνα μαζί του. Την επαύριο πήγα στην Αγρελιά, εκεί ήτανε η βάση μου. Κάθισα εκεί αρκετές ημέρες. Με κάλεσε ο διοικητής και μου είπε να ετοιμαστώ να κατέβω στην Κύπρο. Πήρα μαζί μου τους γερμανούς και το καϊκι οπού πιάσαμε. Ο Καπετάνιος λεγότανε Δημήτριος Παξινός. Στην Κύπρο έφτασα στις 15 δευτέρου. Κάθισα περίπου 2 μήνες, έφυγα στις 10 Απριλίου στη βάση μου, εκεί έκανα 5 ταξίδια. Μέχρι αρχάς Δεκεμβρίου ήμουνα στη βάση μου. Πήγα μετά ξανά στην Κύπρο, ένα μήνα κάθισα, φόρτωσα και έφυγα για τη βάση μου. Όταν έφτασα βρήκα εκεί δύο σκάφη και τα φόρτωσα και φύγαμε για πάνω. Τα καϊκια γύρισαν στις 20 Φλεβάρη. Ο καπετάνιος ο ένας ήτανε ο Μιλτιάδης Καϊρης Αθανασίου. Ο άλλος ήτανε ο Δημήτριος Μεταξάς. Ήτανε απο τη Συκή. Είναι απέναντι απο τη Σκιάθο αυτο το χωριουδάκι. Εγώ είχα φύγει για την Κύπρο, γύρισα φορτωμένος στις 16 Μαρτίου, πάλι φόρτωσα τα καϊκια και έφυγαν για απάνω στο Πήλιο. Εγώ έφυγα για την Κύπρο. Πάλι φόρτωσα και ήρθα στη βάση μου. Έφτασα στις 28 το Μάρτη. Τα καϊκια τ' άφησα εκεί στη βάση. Φορτώσανε και φύγαμε για το Πήλιο. Στις 6 Απριλίου έγινε συμβούλιο και πήραμε απόφαση να χτυπήσουμε το φυλάκιο των Γερμανών. Ήτανε στο νησί των Ψαρών. Είπα να πάω εγώ και ο ταγματάρχης έστειλε απο ένα κομάντο και δύο εγγλέζους. Κάμανε την επιχείρηση και απέτυχε. Έναν τραυματία και έναν σκοτωμένον. Το ευτύχημα είχα πεί στους καπετάνιους να αλλάξουν πορεία, να κατέβουν Σοφράνο απ' τη Μυτιλήνη βόρεια απο την Λήμνο να πιάσουν τα Τουρκικά παράλια. Έτσι δεν υπήρχε φόβος. Βάζαμε σημαία Τουρκική στο άλμπουρο και δεν υπήρχε φόβος. Ήρθανε στη βάση και τους είπα τα νέα. Τα καϊκια ήρθαν στις 15 Απριλίου, καθήσανε μέχρι τα τέλη του μηνός Απρίλη, εγώ συνεργαζόμουνα με τον ταγματάρχη Γιώργο Καλαμπόκα. Ήρθε στην Αγρελιά και μας είπε τα νέα. Οι Γερμανοί ήταν ήρεμοι, πάλι κάμαμε συμβούλιο και ο ταγματάρχης έβαλε εμένα να κανονίσω την επιχείρηση. Πρώτα έστειλα τα καϊκια απάνω και τους είπα πάλι απο πού θα ρθουν. Φύγαμε στις 15 Μαΐου. Στις 20 Μαΐου έγινε η επιχείρηση. Πήρα το καϊκι το Σαν Τζών ονομαζότανε. Ήτανε βαριά εξοπλισμένο. Ο ταγματάρχης Καλαμπόκας πήρε

δικόν μου τον Μήτσο Παπαδημητρίου, τον Θανάση Γιακίμη απο την Σκόπελο, και δύο Κύπριους, πήγαμε την νύχτα στα Ψαρά. Ο Καλαμπόκας είχε έναν Ψαριανό μαζί του με μια βάρκα. Όλη τη νύχτα σκεφτόμουν πώς θα μπορέσω να κάνω την επιχείρηση.

.....Ακολουθούν σελίδες που θυμίζουν πλέον όσα οι νεότεροι ξέρουμε μόνο από έργα σινεμά. Θα αναφέρουμε μόνο όσες σελίδες τα έργα δεν μας τις δίδαξαν.....

Είχαμε απάνω στο νησί τρεις μέρες. Γυρίζαμε μέσα στα δάση χωρίς νερό και χωρίς ψωμί. Μετά απο δέκα μέρες έβρεξε τη νύχτα και γλείφαμε τα φύλλα απο τα δέντρα απο τη δίψα. Είχαμε φθάσει στον κάτω κάβο του νησιού, απέναντι ήτανε η Σκόπελος, ήτανε βράδυ, η καταδίωξις η μία πήγαινε απάνω και η άλλη κάτω. Άλλη ελπίδα δεν είχαμε, μόνο να πέσομε στη θάλασσα και να περνούσαμε στη Σκόπελο, στο ενδιαμέσο ήτανε ο Άγιος Γεώργιος, αν πιάναμε απάνω στον Άγιο Γεώργιο θα ξεκουραζόμασταν και την επαύριο να περνούσαμε στη Σκόπελο αν δεν είχε ρεύματα. Αποφασίσαμε να πέσομε. Ετότες είπα στο μηχανικό μου, γιατί τον ψυχολόγησα πως δεν είχε κουράγιο, του είπα «Συναγωνιστή εσένα δεν σε ξέρει κανένας για αντάρτη, αν σε πιάσουνε θα πείς πως νόμιζες πως ήμουνα ψαράς και δεν ήξερες πως ήμουν καπετάνιος των ανταρτών και σου είπαν στο Βόλο πως ένας ψαράς είχε η μηχανή του πρόβλημα και ήθελε μηχανικό. Συμφωνήσαμε για 10 ημέρες και θα μ'έφερνε στο Βόλο. Και βλέπω πως ήρθε η καταδίωξις και του λέω «τι συμβαίνει» και τότε μου είπε πως είναι αντάρτης» Του είπα «αυτά να πείς αν σε πιάσουν εσένα, εμένα αν με πιάσουν δεν έχω ζωή» Είχα πάρει το πιστόλι μου απο το καϊκι και το είχα απάνω μου με 100 φυσίγγια στην εξάρτησή μου. Επέσαμε στη θάλασσα, τόδωσα ανοιχτά, τον έχασα. Είχε τόσο ρεύμα οπού δεν μπορούσες και τόδωσα πρίμα με το ρεύμα, πονάτσα να γράψεις. Κολυμπούσα αρκετή ώρα και για μια στιγμή βλέπω και το ρεύμα με χτυπούσε στα μούτρα, κοίταξα το άστρο της τραμουντάνας. Εκεί που το είχα πίσω μου το είχα δίπλα μου. Τότε εκατάλαβα πως πατάρισε το ρεύμα και τότε τόδωσα πρίμα. Πώς βρέθηκα μέσα σε μιά τρύπα δεν μπόρεσα να το καταλάβω και μέχρι σήμερα ακόμα οπού το σκέφτομαι. Πώς πέρασα σαν να με έβαλε άνθρωπος εκεί μέσα. Έκανα παρέα με τρεις φώκιες. Όταν ξύπνησα και είδα το σκότος αμέσως είπα πως είμαι μέσα σε μπουντρούμι, τράβηξα τα μαλλιά μου και κοίταξα προς τα πάνω και είδα κατασταλάχτες να κρέμονται προς τα κάτω. Κρύωνα πολύ, συνήλθα λίγο, βλέπω ο μισός έξω και ο μισός μέσα στη θάλασσα, και αφού κατάλαβα πως είμαι μέσα σε σπηλιά κοίταξα δίπλα μου, είδα τρία μαύρα σώματα τεράστια και μόλις σηκώθηκα απάνω αμέσως σηκωθήκανε και πέσανε στη θάλασσα. Ετότες εκατάλαβα πως ήτανε φώκιες. Δεν υπάρχει παιδιά καλύτερο πράγμα, να κοιμάσαι αγκαλιά με τρεις φώκιες. Απο τότες σταμάτησα να κυνηγώ τις φώκιες. Ενόμιζα πως με πήγαν εκεί μέσα οι φώκιες. Βγήκα και εγώ έξω, είχε βασιλέψει ο ήλιος, και κάθισα έξω, ήμουν βρεγμένος, έβγαλα τα φυσικλίκια μου και τα καθάρισα. Και το πιστόλι οπού είχα απάνω μου. Τα ρούχα μου είχαν μισοστεγνώσει. Βγήκα στο δρόμο για τον Αγνώντα. (Εκεί είχα κρύψει μια φορεσιά ρούχα του διοικητή μου του Κουτούπη, ήτανε πλωτάρχης, λιμενάρχης του Βόλου, είχα κατέβει στον Βόλο και μαζί μου είχα το Μήτσο τον Παπαδημητρίου με το ψευδώνυμο Κολοκοτρώνης, το 1942, με όλη τη γραφική μου ύλη, το μήνα Φλεβάρη, και του είχα πάει του Κουτούπη στην διοίκηση, συνταγματάρχης ήτανε ο Πέτρος Πηλιορείτης, ταγματάρχης ήτανε ο Νικήτας). Και τώρα στην πορεία μου, φτάνοντας στον Αγνώντα, πήγα στο σπίτι και χτύπησα την πόρτα και βγήκε στο παράθυρο η μάνα του Παύλου Παλαιολόγου και μου είπε «Φύγε γρήγορα, τώρα ήτανε εδώ ο ..../και ρωτούσε για σένα» Αυτός ήτανε γκεσταπίτης, ήτανε ο....., τον άλλον τον λέγανε....., ήτανε πολλοί, ήτανε και ο....., ήτανε ο....., ο ....και άλλοι πολλοί. Εγώ δεν μπορούσα να μιλήσω καθαρά, είχε κλείσει ο λαιμός μου,

ετότες άκουσε ο Σπύρος ο Πούλιος, έτσι τον ήξερα, με πήρε απο το χέρι και με πήγε μέσα στο σπίτι του, έστειλε τη γυναίκα του και άρμεξε γάλα και μόδωσε να πιώ, άλλο πήγαινε κάτω και άλλο έτρεχε απ' έξω απο το στόμα μου. Ετότες του ζήτησα μολύβι και χαρτί. Πρώτον τούγραψα να με πάρει με τη βάρκα και να με πάει στο Τροχίλι. Δεύτερον να πάει στη θειά του και να ζητήσει τα ρούχα του, κοστούμι και σώβρακο δικό του και μια φανέλα και να προσέξει να μη τον πάρουν είδηση, και να πάει στη Σκόπελο να φέρει το γιατρό τον Μαργαρίτη και να του πεί πως έχει κλείσει ο λαιμός μου όπως και έγινε, πήγε, και το απόγευμα ήρθε ο γιατρός και μου'καμε δύο ενέσεις και μουδωσε ένα υγρό και ήπια. Είχα όμως λίγο συνέλθει και τότες έμαθα απο το γιατρό πως πιάσανε τον μηχανικό μου, πήδησε απο έναν βράχο και έσπασε δύο παιδιά και την επαύριον θα τον στέλναν στο Βόλο, πιο πέρα θα σας γράψω πως γλίτωσε, και τώρα πάλι στα δικά μου. Εγώ την ίδια βραδυά πέρασα στη Γλώσσα στο χωριό μου όπου συνδέθηκα με την υπηρεσία μου, κάθισα στη Γλώσσα δύο ημέρες και πέρασα στη Σκιάθο. Εκεί συνδέθηκα με τον ασύρματο τον οποίον είχε ένας ταγματάρχης εγγλέζος ονόματι Μάϊκ, άλλος ένας δικός μας και δέκα αντάρτες οπου φρουρούσαν τον ασύρματο. Κάθισα εκεί μια βραδυά και την επαύριο κατέβηκα στη Σκιάθο. Εκεί ήτανε η διοίκηση πολιτοφυλακής, Γερμανοί δεν υπήρχαν στην Σκιάθο. Στη Σκιάθο πήγα στη διοίκηση. Μόλις μπήκα μέσα, αμέσως ο διοικητής μου είπε πως με περιμένει μια έκπληξη και με πήγε μέσα σ' ένα δωμάτιο και τι να δώ. Γύρω στους 7 ανθρώπους. Ο ταγματάρχης τους συνέλαβε οπου με κυνήγησαν. Αυτοί με είχαν για πνιγμένον, μόλις με είδαν τάχασαν. Ετότες ο ....μου είπε «Μπράβο καπετάνιε αφού γλίτωσες σ' αυτό το μαύρο πέλαγος» Ετότες εγώ, μου είχε ο συνταγματάρχης ένα μπουκάλι κονιάκ, αμέσως φώναξα και μου φέραν δύο ποτήρια και τους κέρασα κονιάκ. Ετότες ο ....μου είπε «δεν μας σκοτώνεις παρά μας κερνάς;» Ετότες έστειλα και μου φέραν έναν ψαρά και τους έβαλα μέσα για να τους πάω απέναντι στο Πήλιο.....

Και τώρα θα γράψω για τη γυναίκα μου.

Η γυναίκα μου ξεκίνησε μαζί με μένα στην ίδια υπηρεσία ΠΚ3, γραφείον πληροφοριών κατασκοπείας, επώνυμο Χιώτη, ψευδώνυμο Μπουμπουλίνα. Εδούλεψε πολύ σκληρά μαζί μου, είχε πιστέψει πολύ στον αγώνα, οτι είχε τα πούλησε όλα για να ζήσουν δύο παιδιά και δύο γέροι, η μάνα μου κι ο πατέρας μου. Όταν κυνήγησαν εμένα ετότες την πήραν τη γυναίκα μου, τα παιδιά, τον πατέρα μου και την μητέρα μου και τους πήγανε στο ψηλότερο βουνό στη Σκιάθο στον προφήτη Ηλία, είχε ο αδελφός μου ένα καλύβι και τους είχαν εκεί. 500 μέτρα πιο πέρα ήταν ο ασύρματος, δύο εγγλέζοι και δέκα έλληνες αντάρτες φυλούσαν τον ασύρματο. Μαζί έμενε και ο αδελφός μου, αυτό έγινε το σαραντατρία(43). Εργάστηκαν μέχρι που έφυγαν οι Γερμανοί, κατάλαβαν το Βόλο οι αντάρτες. Μετά ήρθε στη Γλώσσα και κάθισε στο Λουτράκι ο ΕΛΑΣ στο σπίτι της δασκάλας Ευθυμίας. Παρέδωσε στις δεκαεφτά Φλεβάρη. Εγώ κατέβηκα στις 20 Μαρτίου. Στας δεκαπέντε Απρίλη με συνέλαβαν οι μπουραντάδες και μ'έκλεισαν στη φυλακή στο Βόλο. Στις φυλακές Ρήγα Φεραίου. Ετότες βρήκαν την ευκαιρία και πήραν τη γυναίκα μου απο την αγκαλιά του πατέρα μου και της μάνας μου. Στας 13 Οκτωβρίου την κατέβασαν στη θάλασσα. Εκεί της έδεσαν τα πόδια και την τραβούσαν πίσω στο καΐκι. Την είχαν κάνει τρεις βόλτες μέσα στο λιμάνι. Κάποιος πήγε στον καπετάνιο και του είπε πως αυτή η γυναίκα είναι του καπετάνιου Κανάρη οπου δούλευε κάτω στη Μέση Ανατολή, ο Γιώργος ο Χούλης, ήμασταν αδελφικοί φίλοι, ετότες γύρισε γιαλό και έβγαλε κρυφά το μαχαίρι απο τη μέση του και κόβει το σχοινί, αμέσως φώναξε «παιδιά η γυναίκα πνίγηκε και πάτωσε και κόπηκε το σχοινί», ετότες του είπανε φύγε κι έφυγε για τη Σκιάθο. Ο τελώνης, καλό παλληκάρι και φίλος μου και λεγότανε Χρήστος Πολίτης και ένας

ακόμα φίλος, ο Γιώργος Πιστικός, μια φίλη της Δήμητρα με τον άντρα της, ο Βασίλης Ορφανός και η γυναίκα του, της πλύναν τις πληγές οπού είχε στο κεφάλι, της λύσαν τα πόδια και κάμαν ένα φορείο και την πήγαν στο φαρμακείο στο χωριό, η ώρα ήταν 4 το πρωί, στο κεφάλι της βάλαν δεκαοχτώ (18) ραφές, είχε μήνες πόνους, πώς να την πήγαινα στους γιατρούς όταν ήρθα στο σπίτι μου το '50 στις 15 Μαρτίου; Λεφτά δεν είχαμε να την πήγαινα στους γιατρούς. Την πήγα το '54 οπού είχα τα μέσα. Ήταν αργά πια. Η γυναίκα μου μέχρι το ενενήντα πήγαινε με το ζόρι στην τουαλέτα, δεν μπορούσε να πάρει τα πόδια της, μέχρι το '60 κάπως βολεβότανε, είχε παραλύσει απο τη μέση και κάτω μέχρι οπού πέθανε το '98, ενενηνταοχτώ, '98.....

Στας 26 Μαΐου του '43 με πήρε απο βραδύς στο γραφείο του ο ναύαρχος με τον Αλεξάντερ τον στρατηγό και μου είπανε να εφοδιαστώ με καύσιμα για 200 μίλια και τρόφιμα γιατί θα πάμε στο Αλαμειν. Την επαύριο το πρωί, στις 27 Μαΐου, αναχωρήσαμε για το Αλαμειν. Στας 2 Ιουνίου φτάσαμε διότι ταξιδεύαμε μόνο μέρα, νύχτα όχι. Εκεί όπου πήγαμε ήταν το καράβι η Αμφιτρήτη, αντιτορπιλικό ανοιχτού πελάγους, ελληνικό, με 840 άτομα πλήρωμα. Βγήκα απάνω, ανέβασα και τους δύο στρατηγούς, ναύαρχο και στρατηγό και τον ιδιαίτερο του ναύαρχου, Αρχιμήδης απ' την Ικαριά, καθηγητής θεολογίας. Απάνω στο καράβι δεν υπήρχε άνθρωπος, ένας μόνο ναύτης φυλούσε το καράβι. Οι δύο ανώτεροι αξιωματικοί φύγανε, ο ναύαρχος με το στρατηγό. Πιο πίσω έμεινε ο ιδιαίτερος ο Αρχιμήδης. Παρουσιάστηκε ο ναύτης και τον ρώτησα «Πού είναι το πλήρωμα;» και εις απάντηση μου είπε «Ποιοί; Οι Βουλγάροι;» Εκεί τον χτύπησα άγρια, με πήρε ο ιδιαίτερος με τη βία, τον άφησα για να ακολουθήσουμε το στρατηγό με το ναύαρχο. Εκείνη τη στιγμή άκουσα μια οχλαγωγία μεγάλη, πιο πάνω δέκα μέτρα απ' το καράβι. Έτρεξα αμέσως διότι πονηρεύτηκα για το πλήρωμα. Τους είχανε κλείσει μέσα σ' ένα στρατόπεδο με συρματοπλέγμα, είχανε δύο βρύσες ανοιχτές και τρέχανε, σε κάθε βρύση φυλούσε απο ένας Ινδιάνος με αυτόματο. Εκείνη την ώρα ήρθε ένας ανώτερος αξιωματικός πλοίαρχος, μου έρριξε το πηλίκιό του και το γέμισα νερό. Είχανε δύο μέρες χωρίς νερό, εκείνη θα ήταν η τρίτη μέρα, μέσα στη ζέστη αυτή. Την ώρα που γέμιζα το πηλίκιο νερό ήρθε ο Ινδιάνος να με σταματήσει. Χτύπησα τον Ινδιάνο έπεσε απο κάτω απο το ύψωμα, ήρθε κι ο δεύτερος, τα ίδια έπαθε κι αυτός, και γέμισα τρία πηλίκια νερό. Δεν μπορούσα άλλο πια να δώσω, ήρθε ο ιδιαίτερος και με πήρε με τη βία, μου είπε θα με σκοτώσουν αν με πάρουν είδηση. Πήγαμε εις το κτίριο όπου είχανε πάει ο ναύαρχος με τον στρατηγό. Εκεί μέσα στο κτίριο αυτό ήτανε η ελληνική κυβέρνηση, ήτανε ο Τσουδερός, ο Καφαντάρης, ο Γεώργιος Παπανδρέου, κι ο αείμνηστος Σοφούλης. Εκείνη την στιγμή μιλούσε ο Καφαντάρης και είπε «πρέπει όσοι είναι μέσα στις φυλακάς να εκτελεστούνε όλοι διότι δεν θα μπορούμε να κυβερνήσουμε αν τους αφήσουμε ελεύθερους αυτούς. Είναι όλοι εγκληματίαι» Ετότες πήγα να σηκωθώ και να φύγω και με σταμάτησε ο ναύαρχος. Τελείωσε ο Καφαντάρης και ανέλαβε ο Σοφούλης. Εκείνη την στιγμή ο Σοφούλης του είπε το εξής «Μα τρελλαθήκατε κύριε Καφαντάρη; Ξέρετε ποιοί θάναι μέσα στις φυλακάς; Όλοι οι ανώτεροι αξιωματικοί, καθηγηταί, όλοι οι αγνοί πατριώτες. Εδώ έχουμε τον καπετάνιο ο οποίος θα μας πεί ποιοί εκτελούσανε μέσα στις πόλεις τους πατριώτες». Τους κάλεσε όλους, πήγανε κοντά στο τραπέζι, και τους λέει «Οι συνεργοί, οι ηθικοί αυτουργοί, θα αφήνονται ελεύθεροι, οι φυσικοί αυτουργοί οι οποίοι εκτελούσανε ανθρώπους θα κρατούνται εις τας φυλακάς. Εάν έχουν ντοκουμέντα οτι αυτοί οι οποίοι εκτέλεσαν ήταν συνεργάτες των Γερμανών ή των Ιταλών θα αφήνονται ελεύθεροι». Ρωτάει τον Γεώργιο Παπανδρέου «Συμφωνείς αρχηγέ;» «Συμφωνώ» λέει «Υπογράψτε όλοι» Υπογράψανε όλοι. Εφτά ήτανε. Δεν τους θυμάμαι τους άλλους τρεις πώς τους λέγανε. Με ρωτάει ο Σοφούλης «ποιοί εκτελούσανε μέσ' στις πόλεις

τους πατριώτες, ποιοί κρεμούσανε με καλώδια και με σχοινιά απ' τις κολώνες αυτούς που συλλαμβάνανε;». Με ρώτησαν και τους μίλησα με νεύρα οτι αυτοί οπου κρεμούσανε τους άλλους ήτανε ταγματσοφάλιτες, συνεργάτες των Γερμανών και των Ιταλών. Αυτοί κρεμούσανε πατριώτες , όχι οι πατριώτες αυτούς. Εκείνη τη στιγμή χειροκροτήσανε και τους παρεκάλεσα να μου επιτρέψουν πέντε λεπτά να μιλήσω. Η πρώτη μου συζήτηση ήτανε οπου τους είπα «Αυτό το πλήρωμα οπου το έχετε πάνω, τους 840 ανθρώπους μεσ' στο συρματοπλεγμα, αύριο θα τους χρειαστήτε να πολεμήσετε και τα όπλα τους θα γυρίσουν εναντίον σας» Εκείνη τη στιγμή καλέσανε τους γιατρούς και έδωσαν διαταγή να τους αφήσουν ελεύθερους να πάνε στο καράβι και να τους προστατέψουν οι γιατροί, μην πέσουν απο τη δίψα στο νερό αμέσως και πάθουν τίποτα.

Συμπλήρωση:

Στους 840 που ήτανε στο συρματοπλεγμα ήταν και δύο Γλωσσιώτες, ο Χρήστος ο Παλαιολόγος και ο Γιάννης ο Σκιαθίτης.

(Χρήστος Παλαιολόγος ήταν ο πατέρας του Μάντου εξ ου κι ο γιος του ο φυσικός επίσης Χρήστος. Ο γιος του ο Θοδωρής ο μουσικός είναι απ' τον πατέρα της Χριστίνας, τον μπαρμπα-Θοδωρή που λέγαμε)

Η κυβέρνηση η Ελληνική με το σκάφος εκείνο που ήτανε κάτω στο Αλαμειν ετοιμαζότανε να πάει για την Ελλάδα, διότι οι Γερμανοί φεύγανε ατάκτως. Την επαύριο με κάλεσε απάνω το ναυαρχείο, μου έδωσε εντολή να φορτώσω το σκάφος μόνο τ' αμπάρι, όχι την κουβέρτα. Μου λέει «Και θα πάρεις και δυό συνταγματάρχαιους» Πράγματι το πρωί μου φέρανε πράγμα, ξηρές τροφές, πατάτες, κρέατα, κρεμμύδια, κρόκο σκόνη αυγό, όλα αποστειρωμένα, σε τενεκέδες και καμμιά 15-αριά τσουβάλια ρύζι , μανέστρες, τέτια και καμμιά 10-αριά τσουβάλια ζάχαρη και καμμιά 20-αριά τσουβάλια αλεύρι. Μια μπάλα ρούχα φορέματα για το πλήρωμα, τις γυναίκες, μητέρες τους και τα παιδιά τους, και μια μπάλα κοστούμια κοστούμια να τα μοιράσω στο πλήρωμα. Ήμουνα έτοιμος να φύγω αλλά με καθυστέρησαν κι έφυγα μετά 20 μέρες. Γιατί με καθυστερούσανε δεν ξέρω. Ήρθε ο ιδιαίτερος ένα πρωί και με φώναξε να πάμε να πιούμε καφέ. Εκεί μου είπε το πιο ευχάριστο νέο, οτι οι Γερμανοί εκκενώσανε τα νησιά όλα κι ετοιμάζονταν να φύγουνε κι απ' όλη την Ελλάδα,, απ' όλες τις πόλεις. Έφυγα, ζήτησα να μου δώσουν τα σήματα, μου λέει το εξής ο ναύαρχος: «Σύντροφε πλοίαρχε, θέλεις να μείνεις μαζί μας εδώ κάτω στην Κύπρο;» Του λέω «Μα εγώ τώρα φόρτωσα. Πρέπει να πάω στο σπίτι μου, έχω οικογένεια, παιδιά, μητέρα, πατέρα, τη γυναίκα μου. Δεν ξέρω τι γίνονται» «Εντάξει , μου λέει , φύγε, δεν χρειάζονται σήματα, τα νησιά είναι όλα ελεύθερα, θα πάς ελεύθερα στο Βόλο» Πράγματι λοιπόν, έφυγα, στις 5 Δεκεμβρίου έφτασα στη Χίο. Κάθισα στη Χίο δυο μέρες, έδεσα στο λιμάνι και μετά ήρθε μέσα το υποβρύχιο ο «Ιατρίδης». Λιμενάρχης ετότες ήτανε ένας Ευελπίδης, αντάρτης συνταγματάρχης. Κάθισα εκεί τρεις ημέρες, μου δώσανε πολλά πράγματα, πυρομαχικά κλπ. απο κεί για να τα πάω στους αντάρτες. Και μούδωσαν κι έναν ανθυπομοίραρχο της χωροφυλακής για να τον παραδώσω στο εκτελεστικό απόσπασμα. Τον φέρανε μεσ' στο σκάφος, τον έβαλα μέσα στην καμπίνα και είχα δυό εκεί και τον φρουρούσανε. Εγώ απο περιέργεια πήγα έξω και ρώτησα τον λιμενάρχη «τι έχει κάνει αυτός ο άνθρωπος και μου τον φέρνετε να τον παραδώσω στο εκτελεστικό απόσπασμα;» Μου λέει το εξής «Καπετάνιε πρόσεξε, το παιδί αυτό είναι αθώο. Ο πατέρας του ήτανε διοικητής χωροφυλακής εδώ στη Χίο. Ο υπομοίραρχος ο οποίος συνεργαζότανε μαζί του ήτανε νέος, γύρω 35 χρονών. Αυτός ο υπομοίραρχος αγαπούσε την αδελφή του του παιδιού και ο πατέρας του ο διοικητής δεν τον ήθελε να τον κάνει γαμπρό. Έβαλε δυό αντάρτες και εκτελέσανε τον διοικητή κι επειδή τώρα ο γιός του δεν τον θέλει για

γαμπρό, τούκανε δικογραφία οτι ήτανε προδότης και τον συνέλαβαν και στον φέρανε σήμερα εσένα να τον πιάς απάνω να τον εκτελέσουνε» Έφυγα το βράδυ για την Ελλάδα, πίναμε καφέ μεσ' στην καμπίνα, στο όνομα τον λέγανε Αρίστο, δεν μπορώ να θυμηθώ το επώνυμό του, απο περιέργεια τώρα εγώ τον ρώτησα «Δεν μου λένε σας παρακαλώ απο πού είστε; Απο δω ή ξένος απο αλλού;» κι έβαλε τα κλάμματα, δυό μέτρα παλληκάρι. Μου λέει «Απο δω είμαι, Χιώτης, η ιστορία μου είναι μεγάλη, θα στην πώ στο ταξίδι» Του λέω «Έχεις μάνα; Έχεις πατέρα;» Εγώ τώρα ήξερα, μου λέει «δεν έχω πατέρα, τον εκτέλεσε ο ίδιος ο ιδιαίτερός του, ο υπομοίραρχος» «Το σπίτι σου πού είναι;» «Το σπίτι μου είναι στα Μιστά τώρα που θα περάσουμε. Είναι παραθαλάσσιο, στην παραλία. Εάν θέλεις, σε παρακαλώ πολύ, να περάσουμε απο κεί να δώ τη μητέρα μου και τις δυό αδελφές μου να τους αφήσω μια εντολή» Φουντάρισα στο λιμάνι, πήγαμε. Το σπίτι του ήταν δίπλα στο λιμάνι. Το βράδυ φύγαμε απ' το σπίτι του, κατευθυνθήκαμε στην πορεία μας για να πάμε στο Βόλο, οι Γερμανοί είχαν φύγει. Φτάσαμε στο Βόλο κατά τις 10 Δεκεμβρίου. Τον πήρα, τον έντυσα πολιτικά, δεν ήθελα να δώσω στόχο στους δικούς μου, και πήγα και τον παρέδωσα στο διοικητή της αστυνομίας του Βόλου, τον Κανταράκια. Τον άφησα, του έδωσα τη στολή του, μου έδωσε τα πολιτικά που τούχα δώσει. Αφού τον παρέδωσα, με συγχάρηκε ο διοικητής και κράτησε και το ψευδώνυμο και το επώνυμό μου. Εξακολούθησα τη δουλειά μου κι απο τότε δεν ξαναπήγα στην Τουρκία.....

Στας 5 Απριλίου, ένα βράδυ η ώρα 12, ήρθανε οι μπουραντάδες, ένας ανθυπολοχαγός, ένας ενωμοτάρχης της χωροφυλακής ονομαζόμενος Αρβανιτάκος και με πιάσανε. Εκεί γνωριστήκανε ο πατέρας μου με τον Αρβανιτάκο. Ήτανε Μανιάτης. Τα χωριά τους ήτανε μισή ώρα το ένα απο το άλλο, ο πατέρας μου απ' την Κύτα αυτός απ' τους Σκαλουνούς. Υποσχέθηκε στον πατέρα μου οτι μη φοβάσαι τίποτα, το παιδί σου δεν θα πάθει τίποτα στα χέρια μου, θα τον πάω στον εισαγγελέα κι απο κεί στις φυλακές. Με πήγε στο Βόλο στας 22 του Φλεβάρη με πήγε στον εισαγγελέα. Λεγότανε Κατιβένης κι ο πρωτοδίκης λεγότανε Μανωλόπουλος. Έδωσα ανάκριση και διέταξε ο Μανωλόπουλος με τον Κατιβένη να με πάνε στις φυλακές Ρήγα Φεραίου. Με πήγανε εκεί, κλείστηκα στη φυλακή και στις 5 Ιουνίου το '45 πέρασα το πρώτο μου στρατοδικείο. Με δίκασε ο στρατοδίκης Λαγάνης. Αθωώθηκα παμψηφεί. Με πήγανε πίσω στις φυλακές. Το 1945, στας 21 Σεπτεμβρίου, πέρασα κακουργοδικείο οτι είχα στην κατοχή μου όπλα, κανόνια κλπ στο οποίο αθωώθηκα με 11 ψήφους. Με πήραν απο κεί με πήγανε στα Τρίκαλα στην ασφάλεια. Είχα μια βαλίτσα μαζί μου, ήρθε ένας δεσμοφύλακας τ' όνομά του τον λέγανε Βαρούφ. Μ' έβαλε στο κρατητήριο. Μόλις μπήκα μέσα είδα έναν σκοτωμένο, έβγαине αίμα απ' τ' αυτιά, κι άλλου ένα έβγαине απ' το στόμα κι απ' τη μύτη. Είπα οτι και μένα με περιμένει η ίδια τύχη. Διατάχτηκε ο δεσμοφύλακας να με πάρει και να με πάει απάνω, στο διοικητή. Με πήρε, μούβαλε χειροπέδες, και με πήγε στο γραφείο του διοικητού. Μόλις μπήκα μεσ' στο γραφείο με κοίταξε ο διοικητής με ρώτησε πώς λέγομαι, του είπα οτι λέγομαι Γιαννόπουλος Ευάγγελος του Βασιλείου. Μου λέει «ψευδώνυμο δεν είχες;» Του λέω «Είχα» «Πώς λεγόσουν;» «Κανάρης Ευστάθιος». Με κοίταξε καλά στα μάτια και γέλασε. Αμέσως είπε στο δεσμοφύλακα «Βγαλ' τις χειροπέδες γρήγορα και φύγε» μούβγαλε τις χειροπέδες κι αυτός έφυγε. Έβγαλε τσιγάρο, μου πρόσφερε, μίλησε στο τηλέφωνο και μας φέραν απάνω δυό καφέδες. Ο ένας ο χωροφύλακας του είπε «Θέλετε κύριε διοικητά τίποτε άλλο;» Του λέει «Ναι. Το δωμάτο που μένετε εσείς οι σκοποί το βράδυ, θ' αλλάξετε κουβέρτες και θα κοιμηθεί μέσα ο κρατούμενος. Προσέξτε καλά, δεν θα λυθεί μύτη απ' αυτόνε τον άνθρωπο» Λέει «Μάλιστα κύριε διοικητά» «Θα βάλετε και τη βαλίτσα του στο δωμάτιο, και θα φυλάει και σκοπός απ' έξω. Ο δεσμοφύλακας δεν θα έχει καμιά υπευθυνότητα, υπεύθυνοι θα είστε εσύ κι ο ενωμοτάρχης» Εγώ έμεινα εκστατικός, πώς αυτά τα λέει

αυτός ο άνθρωπος για μένα; Τι ξέρει; Πώς άκουσα τόσα ωραία πράγματα; Την επαύριο θα περνούσα κακουργοδικείο. Αφού καθόμαστε στο γραφείο και πίναμε τους καφέδες με ρώτησε «Ρε καπετάν Κανάρη, ακόμα δεν με γνώρισες;» Του λέω «Κύριε διοικητά, όχι, δεν σας γνωρίζω» Ήτανε μοίραρχος. Μου λέει «Πέρασες καθόλου στην κατοχή απ' τη Χίο; Όταν ελευθερώθη η Χίο» Του λέω «Πέρασα. Και μάλιστα το πρώτο σκάφος που πέρασε ήμουν εγώ. Και μετά ήρθε το υποβρύχιο «Ιατρίδης» και κάτι κομάντα» Μου λέει «Πήρες τίποτα απ' τη Χίο; Σούδωσε το λιμεναρχείο κάνα άτομο, κάνα φάκελλο, να φέρεις στην Ελλάδα;» Του λέω «Μάλιστα. Πήρα. Έναν ανθυπομοίραρχο, παλληκάρι, οπού είχε πατέρα διοικητή στη Χίο. Δεν θυμάμαι το επώνυμό του πώς τον λέγανε» Τότες λοιπόν έβαλε τα κλάμματα αυτός και μ'αγκάλιασε, με απεκάλεσε σωτήρα του «Δεν θυμάσαι που μ'έφερες στο Βόλο και με παρέδωσες στον διοικητή τον Κανταράκια;» μου λέει. Ετότες κλαίγαμε κι οι δύο, αγκαλιαστήκαμε, με πήρε, πήγαμε κάτω, με παρέδωσε στον αρχιφύλακα τον ενωμοτάρχη, του είπε «Θα βάλεις σκοπιά όλη νύχτα απ' έξω απ' το δωμάτιό του» μου είπε ν' αλλάξω, πήγα άλλαξα, και με πήρε, πήγαμε στο ξενοδοχείο, φάγαμε μαζί, και στις 12 η ώρα με πήγε στη διοίκηση, μπήκα στο δωμάτιό μου και κοιμήθηκα. Την επαύριο στις 8 η ώρα ήρθε μόνος του, με φώναξε, ντύθηκα και με πήρανε 6 χωροφύλακες κι αυτός μαζί και με πήγανε στο κακουργοδικείο να δικαστώ. Εκεί με δικάζανε οτι είχα σκάφος με κανόνια κλπ και σκότωνα κόσμο δια πυροβόλων όπλων και τέτια. Αμέσως με ρώτησε ο πρόεδρος, ήτανε Κρητικός, δεν θυμάμαι το επώνυμό του, σαν Βαρουζάκης κάπως ήταν. Μίλησε τότε ο ίδιος ο διοικητής και λέει «Αυτός ο άνθρωπος δεν σκότωνε ανθρώπους. Έσωνε ανθρώπους. Αυτός έσωσε και μένα» Κι αθώωθηκα με 11 ψήφους. Και ήρθε κι άλλος μάρτυρας, ο οποίος λέγότανε Φίλιος Γρηγόριος, ανθυπασπιστής της χωροφυλακής, ήτανε στη Σκόπελο. Κι αυτός είπε οτι εγώ ήμουνα εκείνος που ελευθέρωσε ολόκληρο το Αιγαίο. Απ' τη Σκόπελο, είπε, έδιωξα 40 Ιταλούς μ' ένα μου γράμμα, απ' τη Σκύρο τα ίδια. Αθώωθηκα, μου έδωσε και 5000 δραχμές ετότε, ο διοικητής αυτός, και με πήρανε 4 χωροφύλακες και έδωσε και φάκελλο ο ίδιος οτι τον είχα σώσει και με στείλανε στον «Παύλο Μελά» στη Θεσσαλονίκη. Με πήγανε στον «Παύλο Μελά» και με στείλανε την επαύριο με 4 χωροφύλακες να με πάνε στις φυλακάς του Πολυγύρου. Αφού με πήρανε δεν με πήγανε στις φυλακάς αλλά με πήγανε σ' ένα Τούρκικο μπουντρούμι, απ' τας φυλακάς ένα χιλιόμετρο. Μ'έκλεισαν εκεί μέσα, ήταν απαίσιο, είχε τρία σκαλιά. Το ένα ήταν μέσα στα απορρίματα και βρωμούσε πολύ μέσα εκεί. Με κλείσαν μέσα κι έφυγαν. Μέσα στη φυλακή του Πολυγύρου ήτανε 250 κρατούμενοι. Είχε τρία δωμάτια. Το ένα το λέγανε Βάρκιζα, το άλλο το λέγανε Πόσνταμ και το άλλο το λέγανε Άγιο Φραγκίσκο. Μέσα στον Άγιο Φραγκίσκο μένανε 7 άτομα. Έμεινε ο στρατηγός ο Βούρος, ο συνταγματάρχης Καλλικρατίδης Νικόλαος απ' τον Άγιο Νικόλα της Χαλκιδικής, ένας Βενιζέλος Κόλλιας, ταγματάρχης της χωροφυλακής απ' την Μυτιλήνη, ένας καθηγητής απ' τη Θεσσαλονίκη, δεν θυμάμαι το επώνυμό του, θεολόγος, ένας Μπόλκας απ' το Παλιούρι της Χαλκιδικής, και δύο άλλοι, πάλι απ' τη Χαλκιδική, δεν τους θυμάμαι. Και τους ειδοποίησαν, το στρατηγό γιατί κάθε φυλακή έχει τον πρόεδρό της, οτι έρχεται ο καπετάν Κανάρης. Με περιμένανε να πάω και ρωτούσε κάθε μέρα τον δεσμοφύλακα «Πού πήγε ο κρατούμενος ο Κανάρης; Πού τον έχετε;» Αυτός έλεγε «εμείς δεν ξέρουμε» «Μα τον εστείλανε τρεις μέρες» και πράγματι δεν ήξερε ο άνθρωπος. Εγώ κλεισμένος στο μπουντρούμι, σ' εκείνο το απαίσιο μέρος. Τη δεύτερη μέρα ήρθε ένας χωροφύλακας κι ένας φαντάρος. Μου φέρανε μια караβάνα φαγητό, ήτανε απαίσιο μέσα, είχε σάλια, ρόχαλα, μύξες, τους το πέταξα στα πόδια. Την Τρίτη ημέρα μου φέρανε μια κόλλα λευκή αναφοράς κι ένα μολύβι να βάλω την υπογραφή μου. Εγώ την έσκισα και την πέταξα. Και το μολύβι το έσπασα και το πέταξα μέσα στα απορρίματα εκεί. Ετότε ο φαντάρος τράβηξε την

ξιφολόγη όπως την είχε στο όπλο του να με τρυπήσει στο μάτι μου. Σπώχνοντας το όπλο εγώ πήγε δίπλα απ' τη μύτη. Έπεσα κάτω αιμόφυρτος, έτρεχε αίμα απ' το στόμα κι απ' τη μύτη, αυτοί φύγανε αμέσως, φανταστήκανε ότι με σκοτώσανε. Αντικρύ καμμιά διακοσαριά μέτρα απ' το συρματοπλέγμα ήτανε δύο αντίσκηνα τσιγγάνοι. Έβαλα τις φωνές εγώ και μ' άκουσε ένα παλληκάρι, τσιγγάνος, και πήγε αμέσως στη διοίκηση. Αμέσως ήρθε η διοίκηση, ο εισαγγελέας, ο πρωτοδίκης, ο διοικητής της χωροφυλακής κι ένας γιατρός. Ήρθαν, κόψαν το σύρμα, μπήκαν μέσα, με πήρανε και με πήγαν σ' ένα φαρμακείο. Μου ράψανε την πληγή και με πήγανε στας φυλακάς του Πολυγύρου. Μετά απο 4 ημέρες έγινε καλά, μπορούσα να μιλήσω, με κάλεσε ο εισαγγελέας κι ο διοικητής της χωροφυλακής μέσα στο γραφείο του διοικητή δεσμοφυλάκων και ζητήσανε να τους πώ ποιοί με χτυπήσανε. Τους είπα λοιπόν «ένας χωροφύλακας κι ένας φαντάρος. Εκείνος που με χτύπησε ήταν ο φαντάρος» Με ρώτησαν «Μέσα εκεί τι μέρος ήτανε;» και τους είπα «Μέσα εκεί βρωμάει ο τόπος. Πρέπει νάναι πτώματα μέσα στα απόνερα» Πράγματι λοιπόν πήγαν και κάναν έρευνα σ' εκείνο το μύλο όπου ήτανε το Τουρκικό μπουντρούμι, βρήκανε ένα πτώμα λιωμένο, άλλα δύο ήτανε σκοτωμένα σε αθλία κατάσταση, γι' αυτό βρωμούσε τόσο πολύ το μέρος εκείνο. Με πήγανε να γνωρίσω το χωροφύλακα και το φαντάρο, τους βάλανε έξω στη γραμμή. Απο αυτούς που είδα δεν ήτανε κανένας. Κάθησα μέσα εκεί στη φυλακή μέχρι τας 15 Μαρτίου. Απο κεί βγήκα με την αποσυμφόρηση του Σοφούλη. Ήρθα στο σπίτι μου και κάθησα και δούλευα δεξιά κι αριστερά γιατί η οικογένειά μου ήτανε πια σε αθλία κατάσταση. Ήτανε αρχές '47, με ξαναπιάνουνε με ένταλμα συλλήψεως και με πάνε στη Λάρισα. Κάθομαι μέχρι το 1948. Το '48 στις 22 Μαρτίου δικάζομαι στρατοδικείο, ότι έπιανα τα σκάφη στο πέλαγος, σκότωνε τα πληρώματα, βούλιαζε τα σκάφη κι έπαιρνε τα υπάρχοντα και τα πήγαινε στο σπίτι μου. Ετότες είχε μια εφημερίδα, την έβγαζε ο Βόλος, οπού λεγότανε «Αναγέννηση» και πέρασε στην εφημερίδα ότι κάποιος δικός μας άνθρωπος δικάζεται στη Λάρισα, ότι σκότωνε τα πληρώματα και βούλιαζε τα καϊκια. Τα βλέπουνε δύο καπεταναίοι, ο ένας λεγότανε Σταύρος Τσούκας απ' τη Λήμνο κι έτυχε να είναι στο Βόλο, κι ένας λεγότανε Δημήτριος Παξινός, απ' το Βόλο, διαβάσανε την εφημερίδα και είδανε το όνομα το δικό μου μέσα, οπού αυτούς και τους δύο τους είχανε πάρει τα καϊκια οι γερμανοί, φορτώσανε κλεψιμέϊκα κι αυτούς μαζί μέσα, και τους πηγαίνανε για Θεσσαλονίκη. Τους έπιασα στα Σκάντζουρα, τους πήρα τα χαρτιά τους, πήρα και τους Γερμανούς και αυτοί-μπροστά- εγώ-πίσω, τους πήγα στη βάση μου στην Τουρκία στην Αγρελιά. Απο κεί τους πήγα στην Κύπρο. Ήρθανε μάρτυρες, χωρίς να το ξέρω, τη μέρα που δικαζόμουνα στρατοδικείο στη Λάρισα. Δεν θυμάμαι ποιά ημερομηνία ήτανε. Την ώρα που δικαζόμουνα με ρώτησε ο στρατοδίκης ο οποίος λεγότανε Δογάνης, συνταγματάρχης, κι ο βασιλικός επίτροπος, ταγματάρχης, Γεώργιος Παπαγεωργίου, την ώρα που με σήκωσε να απολογηθώ για τις κατηγορίες που μου είχανε υποβάλλει ο πρόεδρος της Γλώσσας και το συμβούλιό του, ο πρόεδρος λεγότανε.... την ώρα που σηκώθηκα να απολογηθώ με ρώτησε ο στρατοδίκης αν έχω δικηγόρο ή μάρτυρες υπερασπίσεως. Του είπα «Δεν έχω ούτε δικηγόρο ούτε μάρτυρες» Αμέσως βγήκε ένας δικηγόρος ο οποίος λεγότανε Αντώνιος Σιτράς, ανεισιός του Πλαστήρα. Λέει αυτός αμέσως «κύριε Στρατοδίκη, είμαι εγώ ο δικηγόρος του και έχει δύο μάρτυρες, οι οποίοι είναι δύο καπεταναίοι τους οποίους είχε πιάσει με τα καϊκια τους, και Γερμανούς μέσα, ο ένας είχε έναν, ο άλλος είχε δύο, με διάφορα κλεψιμέϊκα οπού είχαν οι Γερμανοί, και τους πήγε στην Κύπρο» Αμέσως τους κάλεσε ο στρατοδίκης, τους ανέκρινε, και είπαν αυτοί ότι όλα αυτά είναι ψέμματα απο μίση, διότι αυτός ο άνθρωπος είχε ελευθερώσει όλα τα νησιά. Ποιά καϊκια βούλιαζε; Ποιούς ανθρώπους σκότωνε; Είναι όλα ψέμματα. Αθωώθηκα αλλά με κρατήσανε στας φυλακάς.

Τη γυναίκα μου τη συνέλαβαν στις 13 Οκτωβρίου το 1948. Τη δέσανε απ'τα πόδια και την τραβούσαν με 8 μίλια την ώρα πίσω απ'το καϊκι μέσα στο λιμάνι. Ένας απο αυτούς καυχήθηκε «Αυτή που τραβάμε πίσω είναι η γυναίκα του καπετάν Κανάρη» Αμέσως ο καπετάνιος, Γεώργιος Χούλης, επειδή ήταν φίλος μου πολύ, γύρισε το καϊκι και σιγά-σιγά έβγαλε το μαχαίρι του, ήτανε νύχτα, έκοψε το σκοινί, και φώναξε «Παιδιά η γυναίκα πνίγηκε και πάτωσε κάτω. Κόπηκε το σκοινί» Έξω ήταν ένας σκοπός στο λιμάνι, ονομαζόμενος Καρβέλης Ιωάννης και ο τελώνης Χρήστος Πολίτης, φίλοι μου. Έβγαλε ο τελώνης το πιστόλι του και μαζί κι ο Ιωάννης Καρβέλης ρίξανε απο μια τουφεκιά. Αμέσως ο καπετάνιος φώναξε «Παιδιά ο άντρας της. Θα μας σκοτώσει όλους». Αμέσως αυτοί φωνάζανε να φύγει γρήγορα το σκάφος και έφυγε για Σκιάθο. Η γυναίκα επειδή ήτανε λίγο μπόσικο το σκοινί στα πόδια της κολύπησε και πιάστηκε απο ένα σκάφος απ'το σίδερο. Αμέσως φώναξε «βοήθεια». Μεσ'στο ίδιο σκάφος έμενε ένα αντρόγυνο ονομαζόμενος ο άντρας Βασίλειος Ορφανός και η γυναίκα του Δήμητρα. Αμέσως την πιάσαν και την βάλαν απάνω στο σκάφος αλλά το κεφάλι της κι όλο της το σώμα είχε βαφτεί απο αίμα, είχε κοκινήσει όλη η θάλασσα γιατί της κόψανε τα μαλλιά και μαζί κόβανε και κρέας, 18 ράμματα χρειαστήκανε. Η ώρα ήτανε 2 τη νύχτα, κάμανε φορείο μ'ένα σεντόνι και την πήγανε πάνω στο χωριό, τότε δεν είχε αμάξια, όλο κατσικόδρομοι ήτανε. Ξυπνήσανε τους δύο γιατρούς που υπήρχαν, Παπαδημητρίου και Διομή, φωνάζανε και το φαρμακοποιό, πλύνανε τις πληγές διότι δεν σταματούσε το αίμα και της βάλανε 18 ραφές στο κεφάλι της. Η γυναίκα απο τότε πονούσε πολύ απ'τη μέση και κάτω. Ο άντρας της βγήκε απ'τη φυλακή το 1949. Είδε στις εφημερίδες οτι χτυπήσανε τη γυναίκα του και τότε σαν χάρη μου δόθηκε και με βγάλανε. Ήρθα στο χωριό, στη Γλώσσα. Βρήκα τη γυναίκα μου σε άθλια κατάσταση, πονούσε τρομερά, την πήρα και την πήγα στη Θεσσαλονίκη σ'ένα γιατρό φημισμένο. Την περάσαμε σε ακτίνες και μου είπε ο γιατρός οτι αν είχε πιστόλι θα με σκότωνε διότι άργησα να πάω τη γυναίκα μου σε νοσοκομείο να την εξετάσουν. Ετότε εγέλασα εγώ και μου λέει ο γιατρός «Γελάς ακόμα καπετάνιε; Η γυναίκα σου είναι άχρηστη τελείως. Δεν την έφερες πιο γρήγορα να την εξετάσουμε» και τότε του είπα εγώ το παρελθόν μου και μου είπε «Έχεις δίκιο. Φταίνε αυτοί οπου εκάμανε αυτή την πράξη» Απο τότε, απ'το '50 μέχρι το 1988 η γυναίκα μου δεν μπορούσε να πάει στην τουαλέτα, την είχαμε σε αναπηρική καρέκλα διότι τα πόδια της είχανε σαπίσει, οι γλουτοί απάνω χτυπούσανε ο ένας τον άλλο γιατί είχανε φύγει απ'το τράβηγμα που της κάνανε και δεν είχε μπορέσει να πάει στο νοσοκομείο να κάνουνε εγγείρηση να βάλουνε τα κόκκαλα στη θέση τους. Έκτοτε μέχρι το 1997 ήτανε κατάκοιτη τελείως, της είχα γυναίκα και πλήρωνα 70 χιλιάδες το μήνα να την κοιτάει. Το '98 απόθανε. Ότι είχα και δεν είχα τα πούλησα όλα για να προστατεύω τη γυναίκα μου. Τίποτα άλλο.

Σήμερα, 17 Μαΐου 2006, μετά την νεκρώσιμη ακολουθία στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου στο Λουτράκι, θάφτηκε ο κυρ Βαγγέλης στο νεκροταφείο της Γλώσσας. Πέθανε σε ηλικία 95 χρονών, πολύ ξαφνικά, χωρίς να προλάβει να καταπέσει. Σαν ολοζώντανος ήταν στο φέρετρο. Ένα πρόβλημα που είχε με το πόδι του, όταν προ μηνών το χτύπησε, το είχε ξεπεράσει και πήγαινε πάλι με τα πόδια Κολωνάκι-Λουτράκι. Απλώς για κάποιους πόνους που είχε, προτίμησε να τους αντέχει αντί να τους πεί στους δικούς του και όταν πια τους είπε δεν τον προλάβαιναν. Επειδή, εκτός απο το οτι ήταν τόσο αγαπητός σε όλους, είχε γράψει με τις πράξεις του ιστορία, σωστό είναι να συνοδεύσουμε την κηδεία του με δυό λόγια: Δεν χρειάζονται πολλά γιατί τον ξέρει ο καθένας. Κι όποιος, απ'τους νεότερους, δεν έχει ακούσει το όνομα Βαγγέλης Γιαννόπουλος, απλώς τον ξέρει με το όνομα «παππούς». Επίσης πολλοί συνόδευαν το παπούς με την φράση «άρχοντας ο παππούς». Για όσους λοιπόν τον ξέρουν τα λόγια είναι φτώχεια. Για όσους δεν έχουν ακόμα ακούσει αρκετά γι'αυτόν απο τους γονείς τους ή τους παππούδες τους, ο παππούς και η γυναίκα του Μοσχούλα, είναι ολόκληρη ιστορία που δεν φτάνουν ώρες για να την ακούσουν. Γι'αυτό όσα αντιγράψαμε απ'το τετράδιό του ή όσα μας διηγήθηκε στα στέκια του και τα γράφαμε θα τα βάλουμε στη βιβλιοθήκη της Γλώσσας και θα πούμε στους γονείς και παππούδες να λένε στα παιδιά τους και στα εγγόνια τους να πηγαίνουν να λένε στην Διομίτσα να τους τα δίνει να τα διαβάζουν ή να ρωτάνε κι εμάς τους καθηγητές τους να τους τα λέμε και να τους τα δείχνουμε στα αρχεία της ιστορίας της Γλώσσας. Και για τους φίλους του, για να νιώσουν καθώς τον χαιρετάνε και τον «ξεβγάζουν», ότι τον ακούνε μιά ακόμη φορά να μιλάει, θα αφήσουμε ένα αντίγραφο απ'όσα έλεγε, όπως τα έλεγε, σε κάθε ένα απο τα στέκια του. Στην Μαρία την Βαρλάμη, στον Καρβέλη, στο Πέτρινο, στην Ντίνα την Μαντά. Αν υπάρχουν κι άλλα στέκια του να μας πούνε οι ιδιοκτήτες τους να τους δώσουμε ένα αντίγραφο. Ας τηλεφωνήσουν στο Γυμνάσιο, στο 33698, κι ας πούνε στον γυμνασιάρχη, τον Διαμαντή Παλαιολόγο, και θα τους το στείλουμε αμέσως.

.....

Το '98 απόθανε. Ότι είχα και δεν είχα τα πούλησα όλα για να προστατεύω τη γυναίκα μου. Τίποτα άλλο...